

5. Кон И. С. В поисках себя: личность и ее самопознание / И. С. Кон. – Москва: Политиздат, 1984. – 335 с.
6. Satoshi Kanazawa. Why Do Men Go Through a Midlife Crisis? [Електронний ресурс] // Psychology Today. – 2010. URL: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-scientific-fundamentalist/201007/why-do-men-go-through-midlife-crisis> (дата звернення: 11.04.2018).
7. Seth David Chernoff. Midlife Crisis? Let's break it down [Електронний ресурс] // Spiritual Growth, How To Be Happy. URL: <http://www.sethchernoff.com/enlightenment/midlife-crisis-lets-break-it-down/> (дата звернення: 11.04.2018).
8. Максименко С. Д. Загальна психологія: підруч. для студ. вищих навч. закладів / ред. С. Д. Максименко, В. О. Зайчук та ін. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 688 с.

Манько І.

Науковий керівник - проф. Павлишин Л.Г.

РАЦІОНАЛЬНЕ ОСМИСЛЕННЯ ЛЮБОВІ

Пізнання любові одна з найбільших і найважливіших місій філософів та психологів всіх часів. Її ідентифікували як хворобу і як ліки, її вважали спасінням і найбільшим гріхом, її боялися і нею захоплювалися. Любов одна з фундаментальних тем у світовій культурі та мистецтві. Міркування про кохання та його аналіз спостерігається у найдавніших філософських системах і літературних пам'ятках. Любов - це емоційне відчуття, глибока прихильність до іншої людини або об'єкта. Любов розглядається також як філософська категорія, у вигляді суб'єктного відношення, інтимного виборчого почуття, спрямованого на предмет любові. Любов є складний психологічний феномен, що виникає як зіткнення індивідуума і соціуму, низинного і піднесеного, духовного і тілесного початку. Як справедливо зауважив О. Лосєв, любов є вічне прагнення того, хто любить до свого коханого.

Проблема розуміння цієї дефініції завжди була актуальною для будь-якої доби в історії людства. Будьмо відвертими, ми ж досі не знаємо, яке твердження звучатиме найточніше, правильно! Дана проблематика перебувала у полі зору низки дослідників, а саме Л.Павлишин, Н.Хамітова, С.Крилової, І.Кона, Л.Когана, Ю.Давидова, Е.Фромма.

Мета: Стаття покликана глибше розкрити поняття любові, навести на роздуми щодо того, як саме варто намагатися зрозуміти її сенс і завдання для кожної людини.

Актуальність дослідження зумовлена посиленням інтересом сучасного покоління до цієї проблематики. Доречність статті у тому, що вона здатна допомогти читачу раціонально осмислити явище любові, її особливості, контекст.

Взагалі далеко від істини розуміння почуття любові може привести до катастрофічних наслідків. Наша недалекість, некомпетентність у цьому плані (навіть не йдеться про розуміння сили і необхідності цього вищого почуття, а хоча б про його тлумачення) роблять нас примітивними заручниками нелюбові (нав'язаної нам стереотипами і чужим досвідом). Найбільша біда людини у тому, що вона вірить у надумані речі, не відкриваючи «завісу» для правди, йде всупереч всезагальних істин, тобто наперекір «тверезому», раціональному розумінню понять. Яке взагалі місце рацію у розумінні природи любові? Вона ж начебто є емоційним виявом, і нічого спільного з «розумом» не повинна була б мати!? Часто можна почути такі слова: «Від почуттів я втратив(ла) голову». І ось, здається, що розуміти любов через логос, через рацію – це утопія. Важливо отримати знання (теоретичні та практичні), щоб розуміти «мистецтво» любові. «Процес оволодіння мистецтвом можна розділити на два зручні етапи: опанування теорії та закріплення на практиці. Якщо я хочу опанувати мистецтво медицини, то передусім маю вивчити все про людське тіло й різноманітні хвороби. Та, навіть маючи всі ці теоретичні знання, я не можу вважати себе абсолютно компетентним у медицині. Я стану справжнім професіоналом цієї справи тільки після надбання чималої практики – тоді, коли результати моїх знань і практичних навичок з'єднаються в одне ціле – інтуїцію, що є квінтесенцією будь-якого мистецтва» [1, с.26-27]. У реальному сенсі нас не повинен дивувати той факт, що осмислення винятково важливої справи, віддача майже всієї енергії є основним критерієм для розуміння, як музики, так і медицини, як теслярства, так і любові. «Любов — вільне і разом з тим органічно примусове вираження природних і духовних глибин особистості. Виникає цей феномен з глибин несвідомого під впливом несвідомих спонукальних сил в певних ситуаціях, як найбільш прийнятне пояснення самому собі стану свого фізіологічного збудження. Філософська експлікація феномена любові пов'язана з неоднорідністю теоретичних основ любові. Любов слід відрізняти від закоханості, залежності, фізичного або психологічного завоювання. Наявність у психіці людини потреби або усвідомлення ним бажання любові, ще не означає здатності любити. Бажання любові, ще не означає здатності любити, але бажання пізнання означає цю саму здатність! На думку Парацельса, той, хто нічого не знає, той нічого не любить. Хто нічого не робить, той нічого не розуміє. Хто нічого не розуміє, той нічого не вартий. Але той, хто розуміє, - любить, помічає, бачить ... І що більшими знаннями володіє людина... – то сильніша любов. Той, хто гадає, що всі плоди досягають одночасно з полуницею, нічого не знають про виноград. Природа створила людину такою, що вона не може обійтися без любові. Можна стверджувати, що завдяки любові людина отримує у теперішньому те, що ще недавно для неї було «...мрією, суб'єктивним ідеалом, утопією» [2, с. 614]. Об'єкти

любові різноманітні: братня любов, материнська, еротична, любов до себе, любов до Бога. Любов-це співпраця, свідоме пристосування до потреб іншої людини для досягнення тотожності- взаємності.

Навіть останнє, що начебто в нас залишилося не має конкретного розуміння, не має точного означення, раціонального усвідомлення. «Проаналізувавши природу любові можна з'ясувати, що сьогодні вона переважно відсутня – і звинуватити в цьому слід соціальні умови. Віра в любов, що є можливою не тільки, як винятково індивідуальне, а й соціальне явище,- це раціональна віра, яка ґрунтується на проникненні у саму суть людської природи» [1, с.188]. Так, любов – це вміння віддавати і отримувати. Це коли всі об'єкти любові здійснюють «особливу» діяльність- стають одним цілим завдяки тому, що безкорисливо одне-одному віддають. Наприклад, біологічним взірцем цього може виступити симбіотичний зв'язок матері і дитини. Вони потребують одне-одного (як і з фізіологічної так і з психологічної точки зору). І такий «симбіоз»- необхідність, основний фактор наявності глибинного найвищого почуття-любові. Отож, любов- це, можливо все, що в нас залишилося, все, що ми маємо наразі. Е. Бернс визначає любов як - «найбільш повне і найбільш благородне з усіх відносин і включає в себе найкраще з усіх інших відносин: повага, захоплення, пристрасність, дружбу і інтимність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Фромм Е. Мистецтво любові / Пер. з англ. В. І. Кучменко. Харків: «КСД», 2017. –192 с.
2. Соловьев В. Сочинения: в 2 т. / В. Соловьев. – М.: Правда, 1989. – Т. 2: Чтения о богочеловечестве. Философская публицистика. – 735 с.

Шестопалка Н.

Науковий керівник – доц. Валіон. О.П.

ПОЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ АВРААМА ЛІНКОЛЬНА

До сьогодні не припиняються дискусії про історичну роль Авраама Лінкольна у розбудові історії Сполучених Штатів Америки. Постать 16-го президента Америки доволі широко відображена у науковій і художній літературі. Одні дослідники показують його як рятівника американської демократії, визволителя рабів і провідного державного діяча. Але є зовсім протилежна оцінка діяльності Лінкольна. Зокрема, Авраам зображується абсолютно сірим, байдужим політиком, який не зумів зупинити, а навпаки був звинувачений у розпалюванні національної ворожнечі, воєнного конфлікту всередині країни між південними та північними штатами, що забрав життя близько 650 тис. американців.

З огляду на те, що існують дві відмінні точки зору оцінок президента Авраама Лінкольна, надзвичайно важливо подати об'єктивний аналіз внеску діяча в історію Сполучених Штатів Америки, його роль у Громадянській війні 1861–1865 рр.

Зазначимо, що в особистості політика сфокусовані основні риси американської демократії, яка впродовж президентства діяча була зміцнена на тривалу перспективу. У цьому контексті актуальність дослідження посилюється значенням ролі особи в історії, що сприятиме формуванню у сучасного покоління ціннісних засад людини, політика, символа.

Над досліджуваною проблематикою працювали такі науковці як Є. Каултер, М.Сімкінс, К. Ренделл, К. Вудворд, Д. Мак Карделл, А. Єфімов, М.Малкін, А. Блінов, І. Дементьев, Р. Іванов, Г.Куропятник, С.Бурін, Е. Фонер та ін.

Народився Авраам Лінкольн 12 лютого 1809 р.у родині фермерів. З ранніх років він багато займався фізичною працею. Бідність сім'ї не дозволила Авраамові вчитися: у школі він був лише рік. Подальші знання діяч отримав, займаючись самоосвітою. У 9 років Авраам втратив матір, батько вдруге одружився, проте він мав хороші стосунки з мачухою. З дитинства він допомагав родині у полі, працював лісорубом,землеміром,листоношею тощо. У 27 років самостійно вивчив право, здав екзамен і отримав диплом адвоката[1].

У 1846 р. Лінкольн був обраний членом Палати представників Конгресу від партії вігів. У Вашингтоні, не будучи особливо впливовою фігурою, активно виступав проти дій президента Полка в американо-мексиканській війні, вважаючи її невинуватою агресією з боку Сполучених Штатів. Крім того, діяч підтримував вимогу надати виборчі права жінкам [4].

У жовтні 1859 р. на півдні спалахнуло повстання Джона Брауна, який захопив урядовий арсенал, планував підняти повстання рабів на півдні. Загін було заблоковано військами і знищено. Лінкольн засудив дії Брауна як спробу силового вирішення питання щодо рабовласництва. Поміркована позиція у питанні рабства визначила обрання Лінкольна як компромісного кандидата у президенти від Республіканської партії на виборах 1860 року. Особистість Лінкольна асоціювалася у американців із працьовитістю, чесністю, соціальною мобільністю. Виходець із народу, він був людиною, яка “зробила сама себе”. Авраам, якого вже тоді називали Чесний Ейб, зробив правильні висновки зі своїх перших невдалих компаній. Цього разу він вибудував передвиборчу тактику більш грамотно. Слід вказати на цікаву поведінку А. Лінкольна під час передвиборчої кампанії, зокрема, він не лише не здійснював передвиборчих поїздок, але й виступав з промовами,